

Aleg. 19.

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie uregulowania stosunku prawnego między Galicyą a Węgrami co do własności i wspólnej na przyszłość administracyi mostu granicznego na Dunajcu pod Niedzicą.

WYSOKI SEJMIE!

W sprawie uregulowania stosunku prawnego między Galicyą a Węgrami co do własności i wspólnej na przyszłość administracyi mostu granicznego na Dunajcu pod Niedzicą, łączącego galicyjską drogę krajową Tarnów - Sącz - Niedzica z węgierskim gościńcem krajowym Poprad - Bela - Niedzica, powziął Wysoki Sejm na posiedzeniu z dnia 17. Października 1871 r. następującą uchwałę:

„1) Sejm Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem uznaje, iż „fundusz krajowy w połowie do budowy mostu pogranicznego na Dunajcu pod Niedzicą przyczynić się winien.

„2) Sejm upoważnia Wydział krajowy do traktowania z władzami węgierskiemi tak co do „cofnięcia żadanego zwrotu kwoty 7245 złr., jakoteż co do umorzenia zaległości w kwocie 4571 złr. „41 cent. w. a., oraz co do budowy mostu nowego.“

W wykonaniu tej uchwały Wydział krajowy odniósł się odezwą z dnia 24. Października 1871 l. 14556 do król. węgierskiego Ministerstwa robót publicznych i komunikacyi z oznajmieniem, iż fundusz krajowy galicyjski ponosić będzie w połowie kosztu mostu granicznego na Dunajcu pod Niedzicą i że Wydział krajowy upoważniony został do cofnięcia żadanego zwrotu sumy 7.245 złr. w. a. wyłożonej w czasie rządowej administracyi z galicyjskiego funduszu krajowego na postawienie mostu w latach 1859 - 1862 zbudowanego a w 1865 r. spalonego. Równocześnie rozpoczął Wydział krajowy z rzezonem Ministerstwem rokowania tak co do umorzenia zaległości w sumie 4571 złr. 41 cent. w. a., roszczonej przez władze węgierskie z tytułu robót dodatkowych przy budowie mostu wyżej oznaczonego, jak i co do ustalenia kwoty przypadającej na galicyjski fundusz krajowy z tytułu budowy mostu nowego, oraz względem ułożenia warunków przyszłej administracyi wspólnej, żądając przytem obrachunku z dochodów mytniczych, pobieranych dotąd wyłącznie przez władze węgierskie.

Odezwaniami z dnia 27. Grudnia 1873 l. 19172/871 i 6. Marca 1874 l. 2340 oznajmiło król. węgierskie Ministerium robót publicznych i komunikacyi Wydziałowi krajowemu, iż galicyjski fundusz krajowy obowiązany jest zapłacić węgierskiemu funduszowi drogowemu:

a) resztę połowy kosztów budowy mostu w 1865 r. spalonego w sumie	4347 złr. 40 ¹ / ₄ ct.
b) połowę kosztów budowy mostu zbudowanego w. 1871 r. w sumie	7773 „ 47 ¹ / ₂ „
Razem . . .	12120 złr. 88 ¹ / ₄ ct.

W odpowiedzi na to żądanie Wydział krajowy oświadczył król. węgierskiemu Ministerstwu pismem z dnia 23. Kwietnia 1874 l. 4317, iż jakkolwiek Wysoki Sejm krajowy uchwałą z dnia 17. Października 1871 r. zgodził się w zasadzie na zwrot połowy kosztów mostu stanowiącego spólną własność Galicyi i Węgier, jednak przedewszystkiem muszą być wyrównane zachodzące w rachunku różnice a przed uiszczeniem sumy przypadającej z funduszu krajowego galicyjskiego na rzecz węgierskiego funduszu drogowego musi być określony wzajemny stosunek prawny co do spólnej na przyszłość administracyi tego mostu i dotyczących dochodów mytniczych.

Dla uzyskania dokładnej podstawy do ostatecznego załatwienia sprawy zaproponował Wydział krajowy wysłanie na miejsce komisji złożonej z delegatów galicyjskich i węgierskich.

Ministerstwo węgierskie zgodziło się na tę propozycję i rzeczona komisya lokalna odbyła się po raz pierwszy dnia 26. Sierpnia 1874 r.

Gdy jednak nieprzyszło wtedy do porozumienia z powodu, iż delegaci węgiersey nie byli w stanie przedłożyć wszystkich potrzebnych akt i dokumentów, delegowaną być musiała powtórna komisya, która zebrawszy się dnia 20. Czerwca 1876 r. w Niedzicy, dopełniła poruczonego jej zadania, sprostowawszy na podstawie przedłożonych akt i dokumentów rachunki tyczące się budowy mostu spalonego w 1865 r. jakoteż mostu nowego i określiwszy wzajemne Galicyi i Węgier prawa i obowiązki w protokolarnej ugodzie zawartej z zastrzeżeniem ratyfikacyi tak ze strony król. węgierskiego Ministerstwa jak i galicyjskiej Reprezentacyi krajowej.

Główne pozycye dokonanego obrachunku są następujące:

A. Wydatki spólne:

1) Koszta mostu w latach 1859 — 1862 zbudowanego, w 1865 r. spalonego oraz domku mytniczego	26.692 zł. 74½ ct.
2) Koszta budowy mostu nowego	15.546 „ 95 „
Razem	<u>42.239 zł. 69¼ ct.</u>

B. Dochody spólne:

1) Z dochodów mytnicznych po koniec Czerwca 1876 r. po potrąceniu kosztów konserwacyjnych	6.905 zł. 77 ct.
2) Ze sprzedaży materyałów	420 zł. 20 ct.
Razem	<u>7.325 zł. 97 ct.</u>

Po potrąceniu powyższego dochodu od wydatku całego czyni spólny wydatek	34.913 zł. 72½ ct.
z którego przypada na galicyjski fundusz krajowy połowa t. j.	17.456 „ 86¼ „

Ponieważ zaś na rachunek tej należitości wypłaciły rządowe władze galicyjskie . . . . . 7.248 złr. 96½ ct. przeto galicyjski fundusz krajowy obowiązany byłby do zwrotu reszty t. j. sumy 10.207 złr. 89¾ ct. w której mieści się już połowa kwoty . . . . . 3709 złr. 66 ct. w. a. wydanej przez władze węgierskie na roboty **dotatkowe** bez wiadomości galicyjskich władz rządowych wykonane i wymagającej zatem dodatkowego przyzwolenia ze strony galicyjskiej Reprezentacyi krajowej.

Delegaci galicyjscy uznając w zasadzie słusność dodatkowego przyjęcia kwoty wydanej na roboty potrzebne, zażądali z swej strony, ażeby węgierski fundusz drogowy zwrócił **połowę** wartości mostu powodziowego; przytykającego do głównego mostu w Niedzicy po stronie galicyjskiej, zbudowanego wyłącznie kosztem galicyjskiego funduszu krajowego i ocenionego przez komisję na podstawie analizy cen dzisiejszych, na sumę . . . . . 1.796 złr. 36 ct. w. a.

Delegaci węgiersey przyznając słusność temu żądaniu oświadczyli się z gotowością poparcia go w Ministerstwie węgierskiem z warunkiem, jeżeli stanie się zadość ich również słusznemu żądaniu dodatkowego przyjęcia **połowy** wyżej wspomnianej i na roboty dodatkowe rzeczywiście wydanej sumy . . . . . 3.709 złr. 66 ct.

Pismem z dnia 31. Października 1876 l. 10691 oznajmiło król. węgierskie Ministerium robót publicznych i komunikacji Wydziałowi krajowemu, iż z swej strony zgadza się na obrachunek komisyonalnie dokonany, wedle którego galicyjski fundusz krajowy obowiązany jest zwrócić węgierskiemu funduszowi krajowemu po potrąceniu od sumy . . . . . 10.207 złr. 89 ³/₄ ent. połowy wartości mostu powodziowego przyjętej na fundusz drogowy węgierski i sprostowanej na kwotę . . . . . 886 złr. 15 ¹/₂ ent. sumę . . . . . 9.321 złr. 74 ¹/₄ ent.

t. j. mniej o kwotę 2799 złr. 14 ct. aniżeli pierwotnie żądano.

7/.

Również zgodziło się król. węgierskie Ministerstwo na ugodę objętą załączonym protokołem 7/ spisanym w celu określenia wzajemnego stosunku prawnego i sposobu wykonywania przyszłej administracji mostu głównego i powodziowego oraz domku mytniczego w Niedzicy, mających stanowić po zapłaceniu wyżej oznaczonej sumy spólną własność Galicyi i Węgier, przyczem nadmienilo, iż przez „fundusz drogowy węgierski“, o którym ugoda wspomina, należy rozumieć „**fundusz budowy dróg w komitacie Spiskim**“.

Wydział krajowy dopełniwszy polecenia Wysokiego Sejmu z dnia 17. Października 1871., uprasza na podstawie powyższego wywodu, Wysoki Sejm raczy powziąć następującą uchwałę:

„Sejm krajowy zatwierdza ugodę protokolarną zawartą w dniach 22. i 23. Czerwca 1876 r. „w sprawie uregulowania stosunku prawnego między Królestwem Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem „Księstwem Krakowskiem a Węgrami co do własności i spólnej na przyszłość administracji mostu „granicznego na Dunajcu pod Niedzicą — tak głównego jak i powodziowego — oraz należącego doń „domku mytniczego i przeznacza w budżecie krajowym na rok 1878 sumę . . . . 9322 złr. w. a. na „zapłacenie należności przypadającej węgierskiemu funduszowi budowy dróg w komitecie Spiskim.“

We Lwowie dnia 11. Maja 1877.

Przewodniczący:

Oktaw Pietruski,

Członek Wydziału krajowego.

Sprawozdawca:

Władysław hr. Badeni,

Członek Wydziału krajowego.

Z drukarni **A. Waydowicz** (przedtem M. F. Porenby),
pod zarządem Szczęsnego Bednarskiego.

Protocoll

aufgenommen im Schlosse Nedecz, Zipser Comitats, am 23. Juni 1876 im Auftrage des h. königlichen ungarischen Ministeriums vom Monate April l. J. Z. 19609/1875 und mit Beistimmung des h. galizischen Landesausschusses vom 17. Mai 1876 Z. 10601.

Gegenwärtige:

Von Seite Galiziens:

Marcell Ritter v. Drohojowski,

Gutsbesitzer, als Praeses.

Dr. Wenzeslaus Niedzielski.

Landesausschuss-Concipist.

Von Seite Ungarns:

Franz Lejtényi,

k. ung. Landesbau-Inspektor als Praeses der Commission.

Gustav Scholz,

Zipser Comitats-Ober-Ingenieur.

Thomas Cornides,

Bezirks-Stuhlrichter.

Gegenstand

Ist die Feststellung des Rechtsverhältnisses in Angelegenheit des gemeinschaftlichen Eigenthums und der Modalitäten der zukünftigen gemeinschaftlichen Verwaltung und Erhaltung der Dunajecer Grenzbrücke bei Nedecz und des dazu gehörigen Mauthhauses.

Nach gepflogener gegenseitiger Besprechung und Würdigung der beiderseitigen Anträge einigten sich die Commissionsmitglieder der beiden Länder in nachstehenden Bestimmungen, welche sie dem h. k. ung. Communicatio-Ministerium, sowie dem h. galizischen Landesausschusse zur Annahme und endgiltigen Ratification empfehlen.

1. Die an der Grenze Galiziens und Ungarns am Dunajec zwischen den Ortschaften Czorsztyń und Nedecz bestehende und zur Verbindung der galizischen Landesstrasse Zakluczyn-(Tarnów)-Sandec-Nedecz, und der ungarischen Landesstrasse Poprad-Béla-Nedecz dienende 89-112 Meter lange Kunstbrücke mit der auf dem galizischen Territorium befindlichen 16-825 Meter langen Inundations-Brücke sammt allem Zugehör und dem auf dem ungarischen Territorium befindlichen Mauthhause

2

bilden ein gemeinschaftliches Eigenthum des Landesfondes des Königreiches Galizien und Lodomerien mit dem Grossherzogthume Krakau und des betreffenden Strassenfondes des Königreiches Ungarn.

2. Jeder der genannten Fonde bezieht die Hälfte der aus der bestehenden Brückenmauth, dem Verkaufe der unnützen Materialien, des Entschädigungs-Geldern und der aus anderen diesbezüglichen Quellen herrührenden Einkünfte und bestreitet die Hälfte der zur Erhaltung der Haupt- und Inundations-Brücke sowie des Mauthhauses nothwendigen Ausgaben.

3. Sollten die obengenannten Objekte zu Grunde gerichtet oder zum Verkehr untauglich werden, dann bilden die zurückgebliebenen Materialien und ebenso das Mauthhaus gleichfalls ein gemeinschaftliches Eigenthum des galizischen Landesfondes und des ungarischen Strassenfondes bei gleichen Rechten und Pflichten zur Erhaltung des Verkehrs über den Fluss Dunajec zwischen den Ortschaften Czorsztyn und Nedecz.

4. Im Falle der Zerstörung der Kunstbrücke wird der Verkehr mittelst einer Ueberfahrtsplatte oder einer Nothbrücke so lange erhalten werden, bis eine neue, zwischen den beiden Ländern abzuschliessende Vereinbarung festgesetzt haben wird, ob und auf welche Weise die Brücke wieder erbaut oder durch eine Ueberfuhr ersetzt werden soll.

5. Wenn eine Vereinbarung hinsichtlich der Wiedererbauung der Kunstbrücke nicht zu Stande kommt, dann soll der Verkehr über den Fluss Dunajec, zwischen Czorsztyn und Nedecz auf gemeinschaftliche Kosten des galizischen Landesfondes und des betreffenden ungarischen Strassenfondes erhalten werden.

6. Das Mautherträgniss, ebenso die zur Erhaltung der Ueberfahrtsplatte, der nöthigen Auffahrten und des Mauthhauses nothwendigen Ausgaben, fallen zu gleichen Theilen den beiden Fonden zu.

7. Die Administration des Verkehrsobjectes, des Mauthhauses, ebenso der Mautheinkünfte üben die den galizischen Landesfond und den ungarischen Strassenfond verwaltenden Behörden gemeinschaftlich durch ihre Bevollmächtigten und vor Uebernahme der Administration namhaft zu machenden Organe aus. Diese Administration wird abwechselnd durch je drei Jahre, einmal durch die galizische und das andere mal durch die ungarische Behörde besorgt werden. Die jeweilige dreijährige Verwaltungs-Periode hat immer am 1. Juli zu beginnen und am 30. Juni zu enden.

Jede der beiden verwaltenden Behörden übt die übernommene Administration in der ihr zufallenden dreijährigen Verwaltungs-Periode selbstständig aus und wendet sich an die andere Behörde respective an das von derselben bestellte Organ nur dann, wenn sie es für nöthig erachtet oder in den in der gegenwärtigen Vereinbarung vorausgesehenen Fällen.

8. Jeder der beiden Verwaltungsbehörden steht in der dreijährigen Verwaltungs-Periode der anderen Behörde das Recht der Controlle zu. Namentlich soll die von dem administrirenden Theile vorzunehmende Verpachtung der Mauth-Einkünfte unter Zuziehung des Vertreters des anderen Theiles stattfinden.

9. Die administrirende Behörde bezieht in ihrer Verwaltungs-Periode allein oder durch ihre Organe sowohl die Mauth- als auch alle anderen Einkünfte, zugleich beaufsichtigt sie und erhält die in der gegenwärtigen Vereinbarung genannten Verkehrs-Objecte und das Mauthhaus auf entsprechende Weise. Der administrirenden Behörde steht jedoch nur das Recht zu, die Mautheinkünfte während ihrer Verwaltungs-Periode zu verpachten, es sei denn, dass die andere Parthei sich mit einer längeren Pachtzeit einverstanden erklärt, im welchem Falle, sie dann zur Erfüllung der Bedingungen des in ihrer Vertretung abgeschlossenen Pachtvertrages verpflichtet ist. Nach je sechs Jahren d. i. nach Verlauf von zwei Verwaltungs-Perioden muss an Ort und Stelle eine gemeinschaftliche Abrechnung aus Anlass der gemeinschaftlichen Administration behufs Ausgleichung und Befriedigung der gegenseitigen Ansprüche erfolgen.

Alle Rechnungen müssen mittelst Belegen nachgewiesen sein. Keiner der beiden Behörden steht das Recht zu, die Verwaltungs- oder die Kommissions-Kosten zu verrechnen.

10. Jede der beiden Behörden bezieht alle diessbezüglichen Einkünfte während ihrer Verwaltungs-Periode auf gemeinschaftliche Rechnung und hat zugleich das Recht und die Pflicht, alle zur unmittel-

telbaren Beaufsichtigung und zur Erhaltung der Verkehrs-Objecte und ebenso des Mauthhauses nothwendigen, jeweiligen Reparaturen bis zur Höhe von 300 fl. ohne vorhergehende Verständigung der anderen Behörde zu veranlassen und auf gemeinschaftliche Rechnung zu stellen. Ausnahmsweise steht in unvorhergesehenen, keinen Aufschub leidenden Fällen, bei Gefährdung des Objectes oder Unterbrechung des Verkehrs der administrirenden Behörde das Recht zu, auf gemeinschaftliche Rechnung zur Bestreitung der nothwendigen unaufschiebbaren Herstellung einen Vorschuss bis zum Betrage von 1000 Guld. ö. W. auf gemeinschaftliche Rechnung zu verwenden, respective im Sinne des Punktes 2 der gegenwärtigen Vereinbarung für die Communication Sorge zu tragen, wovon jedoch der andere Theil gleichzeitig zu benachrichtigen ist.

Alle voraussichtlichen ordentlichen Reparaturen, Umstellungen und Bauten hingegen, deren Ausführung mehr als 300 fl. in Anspruch nehmen würden, können durch die administrirende Behörde nur im Einverständnisse mit der anderen Verwaltungs-Behörde bewerkstelligt werden.

11. Jede administrirende Behörde ist verpflichtet, in ihrer Verwaltungs-Periode die im 1. Punkte der gegenwärtigen Vereinbarung näher bezeichnete Kunstbrücke im entsprechenden Werth und auf eine über ihre Verwaltungs-Periode drei Monate hinauslaufende Zeit, mit Berücksichtigung des Termines der von der anderen Behörde besorgten Assecuranz-Gesellschaft, gegen die Gefahr des Feuers zu versichern und die ausbezahlte Praemie zu verrechnen. Den durch die Vernachlässigung der Versicherung erfolgten Schaden trägt der daran schuldige administrirende Theil.

12. Die oben bezeichnete gemeinschaftliche Verwaltung tritt ins Leben erst nach erfolgter Auszahlung des dem ungarischen Strassenfonde vom galizischen Landesfonde gebührenden und endgiltig fest zu stellenden Betrages an dem darauffolgenden 1. Juli. Jedoch ist die nächste Mauthverpachtung, welche auf den 15. Februar 1877 fällt, unter Zuziehung eines Vertreters des galizischen Landesfondes vorzunehmen im Falle der Ratification der gegenwärtigen Vereinbarung.

Weil bisher die Verwaltung der Dunajecer Grenzbrücke und der diessbezüglichen Mauthcinkünfte die ungarischen Behörden besorgt haben, so wird in der ersten neuen dreijährigen Verwaltungs-Periode der Landesausschuss des Königreiches Galizien und Lodomerien mit dem Grossherzogthume Krakau die Administration in Vertretung des galizischen Landesfondes ausüben. Zu diesem Zwecke wird die diessbezügliche ungarische Behörde — an dem der neuen Verwaltungs-Periode vorangehenden 30. Juni dem galizischen Landesausschusse und respective dem von ihm delegirten Organe, die Kunstbrücke am Flusse Dunajec in Nedecz sammt allem Zugehör und dem auf ungarischem Boden befindlichen Mauthhause sammt den diessbezüglichen Acten inventarisch — auf die Zeit der dreijährigen Verwaltungs-Periode übergeben. — Auf dieselbe Weise wird nach Ablauf jeder dreijährigen Verwaltungs-Periode die Verwaltung jener Behörde übergeben werden, auf welche im Sinne der abgeschlossenen Vereinbarung die Reihe kommen wird.

13. Alle Streitigkeiten, welche aus Anlass des gemeinschaftlichen Eigenthums und der gemeinschaftlichen Verwaltung entstehen könnten, entscheidet das jeweilige competente Gericht des geklagten Theiles.

14. Durch die gegenwärtige Vereinbarung, insoferne dieselbe die Erhaltung der Grenzbrücke am Flusse Dunajec bei Nedecz betrifft, erachten sich die beiden Parteien nur so lange verpflichtet, bis die jetzt bestehende Kunstbrücke nicht derart zu Grunde gerichtet sein wird, dass die Nothwendigkeit der Wiederaufbauung derselben eintritt.

15. Die eingeführte Brückenmauthgebühr wird auch künftighin nach folgendem jetzt bestehenden Tarif eingehoben werden:

a) von jedem Stück eingespannten Zugvieh	6 kr. ö. w.
b) von „ „ nicht eingespannten Zugvieh, von getriebenem schweren Vieh und von Reitpferden	4 kr. ö. w.
und c) von jedem Stück getriebenen leichten Vieh	1 kr. ö. w.

4

16. Wenn die Brücke, von welcher die Mauthgebühr entrichtet wird, durch eine Ueberfuhr ersetzt werden müsste, so wird von einer solchen Ueberfuhr nicht die Ueberfuhrs- sondern die Brückenmauthgebühr nach dem obigen Tarifsatze erhoben werden. — Hierauf wurde das Protocoll geschlossen und beiderseitig gefertigt.

Schloss Nedecz am 23. Juni 1876.

Von Seite Galiziens:

Marceli Drohojowski m. p.
Delegirter des Landesausschusses.
Dr. Waclaw Niedzielski m. p.
Landesausschuss-Concipist.

Von Seite Ungarns:

Franz Lejtényi m. p.
k. ung. Landesbauinspector als Praeses der Commission.
Gustav Scholz m. p.
Comitats-Ober-Ingenieur.
Thomas Cornides m. p.
Stuhlrichter.